

Goed kijken om roerdomp in paalhouding te zien

■ Je hoort hem in de Oude Kene en Kiersche Wijde

Kwam het doordat hij zijn vleugels aan het drogen was? Het had flink geregend, maar nu was het even droog. We liepen langs het rietveld bij Jaap Deensgat in Nationaal Park Lauwersmeer. Wat staat daar nou tegen het riet. Is het een paaltje? Serie foto's gemaakt en voorzichtig naderbij geslopen. Weer foto's gemaakt. Roerdomp in paalhouding. Als dat geen Sinterklaascadeautje is! Snavel recht omhoog, één oog houdt ons scherp in de gaten. De vogel is één met het riet. Geel, gestreept, rechte tekening. Fantastische schutkleur. Dan komen we te dichtbij en vliegt de roerdomp op. Net als alle andere reigersoorten trekt hij de hals tijdens de vlucht in. Waarschijnlijk hadden we hem niet gezien. Doordat hij zijn vleugels iets had gespreid om ze te drogen, was hij breder en beter zichtbaar. Mysterieuze vogel van rietvelden met overjarig riet. Vaak gehoord, een sinister en heel laag oergeluid hoemp-hoemp, maar zelden gezien vanwege zijn verborgen leven in dicht riet.

Van groot naar klein: grote zilverreiger, blauwe reiger, purperreiger, roerdomp, kleine zilverreiger, kwak en wouaapje. Dat zijn de reigerachtigen die we in rietlanden kunnen aantreffen. In de negentiende eeuw verdween de ralreiger uit ons land. Kwak en vooral het wouaapje zijn zeldzaam. Het meest algemeen is de blauwe reiger, een kolonievogel en standvogel. Alles wordt gedaan om de purperreiger voor ons land te behouden. De dichtstbijzijnde kolonie bevindt zich ten zuiden van Steenwijk in een uitloper van Nationaal Park Weerribben-Wieden aan De Auken. Vanuit een vogelhut kijk je op de kolonie. Daar nestelen ook lepelaars en grote zilverreigers. Purperreigers trekken in de nazomer naar het zuiden en keren vanaf maart naar hun broedgebied terug. Een roerdomp is een deeltrekker of partieel migrant. Er zijn roerdompen die naar het zuiden migreren, maar een deel blijft in

Roerdomp tegen het riet bij Jaap Deensgat. Hero Moorlag

onze rietlanden overwinteren. Een in Nederland geringde roerdomp werd in de Sahara aange troffen, maar dat is uitzonderlijk. Van alle reigersoorten leven roerdomp, kwak en wouaapje verborgen in het riet. Je hoort ze, maar zien ho maar. Halverwege de route in Kiersche Wijde West staat een bankje in het trilveen bij een langgerekte plas. Ben gewend hier even iets te drinken. Tien tegen één dat het hoemp-hoemp van een roerdomp klinkt uit het rietland aan de andere kant van de plas. Enkele mensen hebben dat geluid in de Oude Kene, stadsrandzone van Hoogeveen, gehoord. Hier heb ik een roerdomp één keer gezien.

Vanuit de ruigte in de Koeweide aan het einde van de Vledderweg zag ik eens een roerdomp opvliegen.

Hoge eisen aan broedgebied

Geelbruin verenkleed met donkere strepen (perfecte camouflage), lange dikke hals, groengele snavel en groene poten. Een prachtige vogel die je slechts af en toe ziet. Hij leeft teruggetrokken in dichte rietvelden van overjarig riet met overgangen naar jonger riet. Hier zoekt hij kikkers, muizen en vissen en maakt er zijn nest. Roerdompen claimen deze plekken en eisen een waterstand van minder dan 30

centimeter, het waterpeil mag niet voortdurend veranderen en ergens moet dieper water aanwezig zijn, bijvoorbeeld een plas. Nationaal Park Lauwersmeer voldoet aan deze buitengewone eisen. Komt hij even naar de rand van het riet en waant hij zich daar bespied, dan gaat onmiddellijk de snavel recht omhoog en neemt de vogel de paalhouding aan die hem vrijwel onzichtbaar maakt. Maar let op dat ene oog. Hij houdt je wel degelijk in de gaten en vliegt weg zogauw je te dichtbij komt. Op mijn mobiele telefoon heb ik de app Tjilp! met 200 vogelgeluiden. Een roerdomp reageert redelijk op het ge-

luid. Baardmannetje en waterral reageren heel goed als ik bij het Jaap Deensgat het geluid afspeel. De waterral antwoordt, baardmannetjes komen op het geluid af. Om een roerdomp te horen en vooral te zien, moet je geluk hebben. Deze vogel heeft een groot territorium. Omdat er van de 700 broedparen in de zeventiger jaren nog slechts 200 over zijn, staat de roerdomp sinds 2004 op de Rode Lijst van bedreigde soorten. Het zien van deze bijzondere moerasvogel blijft een verrassing die je hart even sneller doet kloppen. ■

Hero Moorlag

Edelherten zijn al sinds 2014 formeel welkom in Drenthe

Rond half november werd bekend dat er al sinds ruim twee jaar een edelhert in Drenthe verblijft. Door middel van wildcamera's en sporen in het veld is zijn verblijf vastgesteld. Recent kwam daar een filmpje van het hert in de Boerenveensche Plassen bij. Toen ontstond de reuring rondom deze twaalfender. Mag een edelhert volgens het provinciale beleid nu wel of niet in Drenthe verblijven?

Het vigerende "Flora- en Faunabeleidsplan Drenthe" is in 2014 vastgesteld. Daarin staat specifiek voor het edelhert beschreven dat, wanneer die spontaan verschijnt de provincie dat gedooft voor doortrek of tijdelijk verblijf. Drenthe weert uiteindelijk het edelhert als er sprake is van vestiging in een aaneengesloten bos- en natuurgebied kleiner dan 2500 hectare. Voor de grotere gebieden moet er een Soort Effect Rapportage (een SER) worden opgesteld. Voor rondtrekkende individuen buiten de

grote bosgebieden geldt dat de aanwezigheid van geval tot geval wordt beoordeeld op aspecten van landbouwschade en risico voor de verkeersveiligheid. Door dit in 2014 nieuwe beleid is er geen sprake meer van een nulstandbeleid voor edelherten, zoals veel anderen beweren. Het edelhert is welkom mits er geen grote problemen zijn te voorzien. Kort vertaald heet dit: 'Welkom, ja, mits'. Voor het 'Drentse' hert is een petitie gestart door Mark Tuit van het IVN, onder het motto 'edelhert welkom Drenthe'. Deze petitie is inmiddels meer dan 26.000 keer ondertekend. Uiteraard liepen de meningen op de sociale media nogal uiteen, maar de bijval om dit hert een plaats te gunnen in de Drentse natuur is wel overweldigend groot.

Ruimte en voedsel genoeg

Uit meerdere onderzoeken naar de mogelijke grotere leefgebieden in Drenthe blijkt dat er voed-

Het edelhert is de koning van het bos. Albert Kerssies

sel en ruimte genoeg is voor edelherten. Uit onderzoek in het

Drents-Friese Wold bleek dat er voor een populatie van ongeveer

160 edelherten ruimschoots voldoende voedsel beschikbaar is. Vanuit het leefgebied en de biotoop liggen er zeer goede mogelijkheden voor (her)vestiging! Helaas is een verkennend onderzoek naar de vestiging van een populatie in het Drents-Friese Wold in 2017 vroegtijdig gestrand, vanwege, zoals dat zo mooi heet, het ontbreken van volledig draagvlak binnen de Stuurgroep. Toch zou je willen dat er uiteindelijk ruimte komt voor meer edelherten in Drenthe. Wat mij betreft moeten de bestuurders opnieuw serieus werk maken van een herintroductie van dit imponerende dier. Het zou voor Drenthe een grote aanwinst zijn, zowel voor de natuur, de inwoners van Drenthe als voor toeristen. Dat het huidige Drentse edelhert hiertoe een aanzet mag zijn. ■

Albert Kerssies